

Visketen ontstemd over overhaast ‘rood’ in VISwijzer voor makreel

De Nederlandse vissector laakt het besluit van GoodFish om per vandaag het duurzaamheidsadvies voor makreel en Atlantoharing te veranderen van oranje naar rood. Wij begrijpen en delen de grote zorgen die er zijn over deze visbestanden, maar de VISwijzer wijkt hiermee af van de huidige wetenschappelijke adviezen. De wijzigingen hebben mogelijk een grote impact op de Nederlandse vissector, die op een verantwoorde manier makreel en Atlantoharing vangt en verhandelt.

Het beheer van het makreelbestand is complex en wordt sinds het na 2018 aflopen van afspraken tussen de betrokken Kuststaten – EU, VK, Noorwegen, IJsland, Faeröer, Groenland en Rusland – gefrustreerd door gebrek aan een verdeelsleutel voor de quota. Voor de Atlantoharing geldt al langer dezelfde ingewikkelde situatie. Het is van het grootste belang voor de vis en de visserij dat partijen het eens worden, want hoewel de gezamenlijke vangstmogelijkheden jaarlijks in lijn met het wetenschappelijk advies worden vastgesteld, slaan met name Noorwegen en de Faeröer deze vervolgens in de wind door eenzijdig excessieve quota voor zichzelf te bepalen. Zij claimen meer aandeel op basis van veranderende migratiepatronen, waarover de wetenschap echter stelt dat deze onvoldoende in beeld zijn om conclusies op te kunnen baseren. De EU is nog de enige partij die zich beheerst en zich aan de voormalige verdeelsleutel houdt.

De vis is desondanks weerbaar gebleken. Wetenschappelijk gezien is er sprake van overbevissing, maar zijn de bestanden nog niet overbevist. Zowel makreel als Atlantoharing zitten boven de kritische bestandsomvang waaronder de aanwas van jonge vis sterk lager wordt verwacht. Makreel zit zelfs nog boven het voorzorgsniveau dat als *trigger point* geldt voor het via strenger beheer voorkomen van verdere daling richting kritische limiet. Atlantoharing zit net onder het voorzorgsniveau, maar het vangstadvis voor 2025 was +3% mede vanwege een sterke meerjarige toename in de aanwas.

Als de wetenschappelijke beoordeling gevolgd wordt, is de passende kleur van het duurzaamheidsadvies op dit moment oranje in plaats van rood. Dit neemt niet weg dat 2025 het jaar van de waarheid is, nu alle alarmbellen hebben geklonken. Als de overbevissing niet gestopt wordt, dan is de kans groot dat de makreel de kritische ondergrens bereikt en het wetenschappelijk advies voor 2026 zeer negatief zal zijn.

De sector roept GoodFish op om de wijzigingen in de VISwijzer terug te draaien. Het ‘rood’ in de VISwijzer raakt uitgerekend vissers en consumenten in de EU, terwijl juist andere landen de oorzaak zijn van de overbevissing, vaak gedeeltelijk voor vismeel- en visolieproductie in plaats van menselijke consumptie.

De sector vraagt retailers te handelen in lijn met de wetenschappelijke bestandsinschattingen en de verschillen in handelen tussen EU en anderen te erkennen. Het zou opmerkelijk zijn als retailers overwegen om op basis van dit besluit van GoodFish, en in Duitsland van het Wereldnatuurfonds, hun inkoopbeleid aan te passen. Niet in de laatste plaats omdat velen van hen zijn aangesloten bij NAPA (North Atlantic Pelagic Advocacy group); als leden van die organisatie hebben zij de Kuststaten tot en met eind april 2026 gegeven om alsnog tot overeenstemming en een deugdelijk beheer te komen. Een koerswijziging op basis van de VISwijzer zou vooruitlopen op dit ultimatum.

De Nederlandse vissector blijft zich inzetten voor een verantwoord gezamenlijk beheer in de pelagische visserij, om niet alleen de biodiversiteit te beschermen, maar ook de voedselzekerheid voor komende generaties te waarborgen. We roepen ngo's, overheden, marktpartijen en consumenten op om samen te werken op basis van feiten, duidelijkheid en wederzijds vertrouwen, om hopelijk een einde te maken aan overbevissing door andere Kuststaten.